

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Ключова роль фінансів у суспільному розвитку у період складних економічних трансформацій, зумовлює важливість вивчення питань, пов'язаних з мобілізацією та використанням ресурсів для вирішення гострих проблем соціально-економічного характеру. Накопичений досвід післявоєнної відбудови національних економік засвідчує залежність успішності відновлювальних заходів не лише від обсягів зовнішньої фінансової допомоги та наявних природних багатств країни, але й від здатності використати нові можливості та знайти своє місце у глобальному просторі.

З огляду на це необхідним є вивчення питань економічного змісту фінансового потенціалу.

Загалом тематика фінансового потенціалу викликає значний інтерес в академічному середовищі та серед практиків-експертів, підтвердженням чого є численні публікації. З огляду такий обсяг доступного для вивчення матеріалу, для визначення категорії «фінансовий потенціал» особливу увагу слід звернути на результати найбільш значимих досліджень, що висуває проблему пошуку критерію значимості. На думку Ноніка В.В. та Полчанова А.Ю. одним із таких критеріїв є індекс наукового цитування, зокрема у системі Google Scholar [1], алгоритм пошуку якої враховує рейтинг автора та частоту посилання на відповідну роботу. В той же час такий підхід не дав можливість визначити провідні публікації з даної тематики.

Особливої уваги заслуговує робота Побережною Н.М., в якій було узагальнено підходи багатьох дослідників до розкриття сутності «фінансового потенціалу» (табл. 1), та виділено кілька визначальних підходів до розкриття змісту фінансового потенціалу – ресурсного, соціально-спрямованого та результативного.

В той же час за результатами аналізу публікацій з проблематики фінансового потенціалу було виявлено кілька рівнів, на яких зосереджена увага дослідників:

- 1) мегаекономічний (міжнародний), що стосується наддержавних утворень, інтеграційних об'єднань, (Європейський союз, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародний валютний фонд) тощо;
- 2) макроекономічний, тобто на рівні національної економічної системи;
- 3) мезоекономічний, що охоплює окремі території, галузі, регіони, адміністративні одиниці;
- 4) мікроекономічний, який включає суб'єктів господарювання різних видів діяльності та населення.

Таблиця 1. Систематизація поглядів до поняття «фінансовий потенціал»

№ з/п	Підхід	Зміст	Прихильники
1	Ресурсний	Відносять до потенціалу сукупність наявних ресурсів якими володіє будь - яка господарча система	Анчишкін А.І, Абалкін Л.І, Черніков Д.О., Мочалов Б.М., Фігурнов Е.Б., Архипов В.М., Лукінов І.І., Репіна І.М.
2	Соціально-спрямований	Потенціал трактують як потенційні або сукупні можливості підприємства (або суспільства), що забезпечують досягнення поставленої мети та спрямовані на задоволення потреб в товарах та послугах	Репіна І.М., Воронкова А.Е., Марушков Р.В., Джаїн І.О., Ковальов В.В., суб'єктів О.Н., Лапін Є.В., Сосненко Л.С., Радько С.Г., Гетьман О.О., Шаповал В.М.
3	Результативний	Розглядають потенціал як здатність комплексу ресурсів економічної системи виконувати поставлені перед нею завдання	Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І., Отенко І.П., Краснокутська Н.С., Должанська І.З, Загорна Т.О., Костирко Л.А.

Джерело: побудовано на основі [2]

На кожному з них фінансовий потенціал має специфічну природу формування і використання, виходячи із поставлених перед відповідними економічними суб'єктами цілей, разом з тим взаємозв'язок між цими рівнями є досить істотним, що унеможливорює ізольоване їх вивчення.

Виходячи з цього під фінансовим потенціалом можна розуміти фінансові ресурси держави, підприємства або іншого суб'єкта та можливості для їх ефективного формування, розподілу та використання з певною метою.

Список використаної літератури:

1. Нонік В.В. Фінансовий потенціал як економічна категорія // В.В. Нонік, А.Ю. Полчанов // *Інвестиції: практика та досвід*. -2017. - № 17. - С. 5-9.

2. Побережна Н.М. Аналіз трактування поняття «потенціал» [Електронний ресурс] / Н.М. Побережна. — Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/3479/1/vestnik_HPI_2010_62_Poberezhna_Analiz%20traktuvannia.pdf

3. Полчанов А.Ю. Вплив міжнародної фінансової допомоги на економічне зростання в Європі після Другої світової війни / А.Ю. Полчанов // *Вісник Житомирського державного технологічного університету* / Серія: Економічні науки. – 2017. – № 1. – С. 120-126.